

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 29 OCTOMBRIE 1980*

Boussac Saint-Frères S.A.
împotriva Brigitte Gerstenmeier
[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare
formulată de către Amtsgericht din Berlin-Schöneberg (Republica Federală
Germania)]

„Libera circulație a capitalurilor“

Cauza 22/80

În cauza 22/80,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Amtsgericht din Berlin-Schöneberg pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

BOUSSAC SAINT-FRÈRES S.A., Lille (Franța),

și

BRIGITTE GERSTENMEIER, Euskirchen (Republica Federală Germania),

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 7 din Tratatul CEE,

CURTEA,

compusă din domnii: H. Kutscher, președinte, P. Pescatore și T. Koopmans, președinți de cameră, J. Mertens de Wilmars, Mackenzie Stuart, A. O’Keeffe și A. Touffait, judecători,

avocat general: domnul H. Mayras,
grefier: domnul A. Van Houtte,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Printr-o Ordonanță din 24 noiembrie 1979, primită de Curte la 14 ianuarie 1980, Amtsgericht din Berlin-Schöneberg a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, o întrebare privind aplicarea articolului 7 din Tratatul CEE.

* Limba de procedură: germana.

2 Instanța germană a fost sesizată cu o cerere, formulată de o întreprindere cu sediul în Franța care vânduse și livrase textile unui comerciant rezident în Republica Federală Germania, prin care se urmărea recuperarea soldului facturii referitoare la acest contract prin intermediul procedurii de urgență denumite „Mahnverfahren”. Această procedură permite creditorului să obțină un ordin de plată a unei sume determinate într-o manieră simplă și rapidă. După depunerea cererii, debitorul nu este citat sau notificat să compare înaintea instanței; cu toate acestea, debitorul poate să ridice o obiecție după primirea somației de plată („Mahnbescheid,„) emise de o instanță pe baza unui formular completat de către creditor; în lipsa vreunei obiecții, la cererea creditorului, somația se transformă în ordin, care reprezintă titlu executoriu („Vollstreckungsbescheid”).

3 Amtsgericht a luat în considerare faptul că înainte de 1 iulie 1977, în cadrul acestei proceduri, era posibil să fie introdusă o cerere pentru recuperarea unei creanțe exprimate în moneda națională sau străină, dar începând cu data intrării în vigoare, la această dată, a așa-numitei Legi de simplificare din 3 decembrie 1976, această procedură nu mai putea fi utilizată în vederea recuperării unei creanțe de la un debitor stabilit pe teritoriul german, în cazul în care această creanță este exprimată în monedă străină, în timp ce procedura rămâne accesibilă pentru recuperarea creanțelor exprimate în monedă străină de la un debitor stabilit în străinătate.

4 În aceste circumstanțe, instanța națională a transmis Curții întrebarea dacă această modificare a dreptului procedural german constituie, în cazul creditorilor stabiliți în alte state membre ale Comunității, o măsură discriminatorie care este lipsită de efect în ceea ce îi privește, întrucât aceasta încalcă articolul 7 din tratat.

5 Chiar dacă nu este de competența Curții să se pronunțe, în cadrul articolului 177 din tratat, cu privire la validitatea unei legi naționale, aceasta este, cu toate acestea, competentă în sensul colaborării sale cu instanțele naționale, pentru a extrage din cuprinsul întrebării acele aspecte de drept comunitar a căror interpretare permite instanței naționale să soluționeze problemele cu care aceasta este sesizată.

6 Din dosarul cauzei reiese că legea de simplificare, care a generat incertitudini la nivelul instanței germane, a avut scopul de a eficientiza procedura somației de plată prin utilizarea calculatorului. Întrucât un studiu tehnic a demonstrat că includerea unor creanțe exprimate în monedă străină într-un sistem de prelucrare electronică ar putea cauza dificultăți excesive, autoritățile germane au decis să limiteze, în principiu, sfera de aplicare a procedurii somației de plată la creanțele exprimate în monedă germană. Cu toate acestea, autoritățile au făcut o excepție de la această regulă în ceea ce privește recuperarea creanțelor exprimate în monedă străină de la debitorii stabiliți pe teritoriul unuia dintre statele contractante, părți la Convenția de la Bruxelles din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, susținând că dispozițiile acestei convenții fac necesară o astfel de excepție.

7 Mai mult decât atât, astfel cum reiese din dosar, căile de atac ordinare rămân accesibile creditorilor care nu pot beneficia de procedura simplificată „Mahnverfahren“. Aceste căi

de atac ordinare trebuie să fie urmate de un creditor care, după ce a obținut o somație de plată ca urmare a „Mahnverfahren“, întâlnește opoziția debitorului.

8 În aceste condiții, întrebarea ridicată de către instanța națională trebuie înțeleasă ca urmărind să clarifice dacă articolul 7 din tratat se opune unei norme naționale de procedură civilă care, în timp ce menține posibilitatea pentru orice creditor stabilit pe teritoriul unui stat membru de a acționa în justiție pentru recuperarea unei creanțe, indiferent de moneda în care aceasta este exprimată, în conformitate cu procedurile judiciare ordinare, prevede o procedură de recuperare simplificată care nu este accesibilă creditorilor care urmăresc recuperarea unei creanțe exprimate în monedă străină de la un debitor stabilit pe teritoriul național.

9 Articolul 7 din tratat interzice orice discriminare pe motive de naționalitate, în sfera de aplicare a tratatului. Acest articol interzice nu numai discriminările evidente, pe motiv de naționalitate, ci toate formele disimulate de discriminare care, prin aplicarea altor criterii de diferențiere, conduc de fapt la același rezultat.

10 Este de necontestat faptul că o lege națională care supune accesul la instanțele naționale unor condiții referitoare la moneda în care creanțele sunt exprimate, poate avea efectul de a defavoriza creditorii stabiliți în celelalte state membre în raport cu creditorii stabiliți pe teritoriul național, și de a constitui astfel o barieră în calea relațiilor comerciale pe piața comună care să afecteze mai ales resortisanții din celelalte state membre.

11 Guvernul german, intervenind în procedura în fața Curții, a susținut că o lege cum este cea în cauză nu poate constitui o discriminare, din moment ce distincția bazată pe moneda în care este exprimată creanța se justifică prin motive obiective, prelucrarea electronică prevăzută de legislația germană în vederea simplificării „Mahnverfahren” nefiind posibilă în cazul creanțelor exprimate în monedă străină.

12 Acest argument nu este convingător. Cu toate că legislația germană stabilește disponibilitatea „Mahnverfahren” pentru recuperarea creanțelor exprimate în monedă străină de la debitorii stabiliți pe teritoriul altor state contractante, părți la Convenția de la Bruxelles, și deși s-a demonstrat deja că punerea în aplicare a acestei norme impune prelucrarea manuală a acestor creanțe în cadrul „Mahnverfahren”, necesitatea de a prevedea prelucrarea electronică a tuturor creanțelor care fac obiectul acestei proceduri nu poate fi invocată în ceea ce privește recuperarea creanțelor exprimate în monedă străină de la debitorii stabiliți pe teritoriul național.

13 Cu toate acestea, argumentul respectiv nu este de natură să soluționeze în întregime problema. O diferențiere întemeiată pe moneda în care sunt exprimate creanțele, care se aplică numai procedurii simplificate pentru recuperarea creanțelor, nu constituie, nici măcar indirect, o discriminare pe motive de naționalitate dacă părțile la contract sunt libere să aleagă moneda în care este exprimată creanța și dacă procedurile ordinare rămân accesibile creditorilor stabiliți pe teritoriul altor state membre, indiferent de moneda în care este exprimată creanța.

14 Este necesar să se răspundă întrebării adresate Curții că articolul 7 din tratat nu se opune unei norme naționale de procedură civilă care, în timp ce menține posibilitatea pentru orice creditor stabilit pe teritoriul unui stat membru de a acționa în justiție pentru recuperarea unei creanțe, indiferent de moneda în care aceasta este exprimată, în conformitate cu procedurile judiciare ordinare, prevede o procedură de recuperare simplificată care nu este accesibilă creditorilor care urmăresc recuperarea unei creanțe exprimate în monedă străină de la un debitor stabilit pe teritoriul național.

Cu privire la cheltuielile de judecată

15 Cheltuielile efectuate de Guvernul Republicii Federale Germane și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări; întrucât procedura are, în raport cu părțile din acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea adresată de către Amtsgericht din Berlin-Schöneberg, prin Ordonanța din 24 noiembrie 1979, declară:

Articolul 7 din tratat nu se opune unei norme naționale de procedură civilă care, în timp ce menține posibilitatea pentru orice creditor stabilit pe teritoriul unui stat membru de a acționa în justiție pentru recuperarea unei creanțe, indiferent de moneda în care aceasta este exprimată, în conformitate cu procedurile judiciare ordinare, prevede o procedură de recuperare simplificată care nu este accesibilă creditorilor care urmăresc recuperarea unei creanțe exprimate în monedă străină de la un debitor stabilit pe teritoriul național.

Kutscher
Mertens de Wilmars

Pescatore
Mackenzie Stuart

Koopmans
O'Keeffe Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, la 29 octombrie 1980.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher